

MIRCEA MICU: «Secretul Doamnei de zăpadă»

Volumul de povestiri Secretul Doamnei de zăpadă de Mircea Micu prezintă profilul complex al unui scriitor etichetat de obicei improvizat. Parodile semnate de Mircea Micu, ca și întâmplările cu scriitorii, scrierile. După o vreme, i-au creat reputația de autor comic, desigur romanul Patima, Semnul șarpelui, ca și poezia lui, fac vizibilă vocația dramatică și lirismul. În Secretul Doamnei de zăpadă, inteligența nu mai inhibă și cenzurează sentimentul, așa cum în mod liberat o face poezia ironică a autorului de parodii. Fondul afectiv al literaturii lui Mircea Micu circula aici liber și dezvoltat într-o proză bine strunită, capabilă de efecte lirice remarcabile. Surpriza este de a descoperi în autorul de parodii un prozator de mare ezufuzie sufletească.

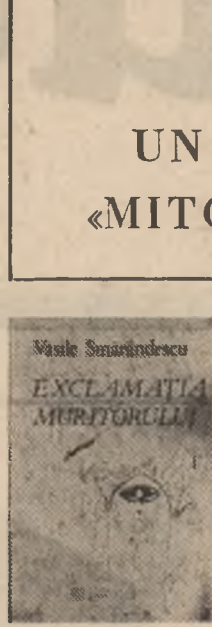
doar posibilitatea să-l îngroape atunci când, răpus de un atac de cord, este tirat de credincioșii lui paznici patruzeți până acasă. Cinișii îl apără pînă cînd sînt împușcați. Mircea Micu are predicție pentru situațiile și figurile singulare: mutul și jucătorul pentru Monte Carlo într-un discurs în aceste cadre, ca și bătrînul din Enigma, care ocupă clandestin un subsol pentru ca atunci cînd este descoperit și acceptat să dispară fără urmă. O altă predicție a autorului sînt disparitiile inexplicabile, care lasă la întrebările fără răspuns. Le vom regăsi și în alte povestiri. În fond Secretul Doamnei de zăpadă este o colecție de proze care revin mereu asupra unor motive, toposuri, teme, scriindu-le și rescriindu-le în versiuni noi. Vulpea, schită care încearcă să reconstituie atmosfera unei atracții vechi risipită, prin dispartia, în cea de-a doua parte a poveștii, este miniatură din care se dezvoltă ori care contrage o povestire amplă ca Adio, Europa I. Motivul dispariției misterioase reapare și în Secretul Doamnei de zăpadă. Alți Adio Europa I... cit și Secretul Doamnei de zăpadă și Blana de ren sînt definiții pentru universul prozei lui Mircea Micu. Adio, Europa I... este istoria unei femei plătute și tulburătoare care provoacă o aventură neliniștitoare al cărei obiect este un bărbat intrigat de surpriză. Dar femeia dispare fără urmă. Nimic înedii la prima vedere, dacă tonul și atmosfera n-ar dăru personalitate acestei povestiri, în care notația psihologică, cea realistă și sugestia lirică se împletesc armonios pentru a face povestirea captivantă și credibilă. Adio, Europa I... are și o feroasă deschisă discret către fantastic, fără ca autorul să abuzeze. Aventura este posibilă mai ales pentru că bărbatul pare să recunoască în necunoscuta de la bar o femeie elegantă care l-a fascinat în copilărie. Funcționează în acest caz psihologia adincurilor menită să dea densitate întâmplării interpretabile, fără această motivație, și într-un registru mai terestru Mircea Micu reușește însă să fiină în cea mai mare parte a timpului povestirea în atmosfera de incertitudine și mister necesară pentru a-i da aureola necesară.

Blana de ren stringe la un loc toate toposurile și preocupările prozei lui Mircea Micu din Secretul Doamnei de zăpadă într-o sinteză artistică de excepție. Figura singulară, misterioasă este aici Iaponul Aaripa, probă, probabil, întilnit în Finlanda, tînar ciudat și prietenos, care, din motive necunoscute nouă, vrea să se sinucidă, și cu acea povestire face o călătorie spre nord în lumea finlandeză a Iaponilor și renilor, prilej de frumoase pagini de literatură exotice, unde întilnește un bătrîn tutelar și o vrăjitoare impresionantă. „Blana de ren” este un dar care simbolizează legătura frățească. Ea va trăi cât va trăi și legătura dintre cei doi păsternici. Într-o zi „blana de ren” își pierde nobetea animală devenind o bucată de piele fără strălucire. La capătul lumii, undeva în nord, straniu Aaripa, al cărui motiv de sinucidere nu-l știm, a murit. Notația realistă este peste tot instrumentală prim al scriitorului, care permite la o supra-realitate care este de fapt un peisaj, o întințare dilatată de însuși Iaponul și tutelarul. Cîteva din portretele înfățișate în Secretul Doamnei de zăpadă merită atenția specială a istoricului literar, pentru că sub numele convenționale, Mircea Micu fixează inspirat și concentrat fizionomia citorva scriitori contemporani, Marin Preda, Teodor Mazilu, Hănuș Neagu, cu o reală admirație colegială cu un sens distructiv literaturii cu cheie. Secretul Doamnei de zăpadă, volum de excepție al prozei de azi, ni-l înfățișează pe Mircea Micu în cea mai expresivă postură a artei și năzuințelor sale literare.

M. Ungheanu

POEZIE

UN POEM «MITOLOGIC»

Mitul biblic al lui Adam și Eva constituie pretextul — și textul, adică țesătura semantică — al noului volum al lui Vasile Smărăndescu, Exclamația murtorului. Autorul e, structural, un moralist — în această, așa-zicind, „schemă” de gândire inductivă: se figurează inductivul, meditația („en passant”), organizarea cursului și, nu pe ultimul plan, configurația ironică. Un adevărat moralist nu poate fi lipsit de ironie — aici, una cam superficială, exclamativă. „Exclamația murtorului” este unul și același lucru cu constatarea condiției umane. O formă de a lua cunoștință, exercițiu în care demitizarea își are rolul consacrat, precum constatarea. Modelul lui Vasile Smărăndescu, modelul din care, vrem să spunem, se trage tipologic poezia lui, este Marin Sorescu. Mai exact, primele cărți ale acestui. Și articularul textului trimite direct la autorul Tineretii lui Don Quijote: „După episodul cu șarpele / domnul a bănut că am furat viclenia de la el. / Lată de ce s-a-ntristat / că adam a evoluat / și cunoscînd binele și răul / poate deveni periculos. / Și ca nu cumva

Costin Tuchilă

Vasile Smărăndescu, „Exclamația murtorului”, Editura „Sport-Turism”, 1984.

PROZĂ

UN ROMAN IRONIC

Prin activitatea sa literară din ultimii ani Mircea Oprîță și-a consolidat o poziție de prozator specialist în science-fiction și, în mod implicit, una de autor serios. Spun „autor serios”, fiindcă există o prelucre de critică noastră, care poate fi formulată în felul următor: de regulă, un autor poate excela într-un singur gen, ceea ce scrie în alte genuri sînt texte accidentale, născute din capriciul în schimb, autorilor de forță medie sau mică le strică, prin strîmțirea unei anumite impresii de nerestoritate (or, se stie, seriozitatea este unul dintre cele mai reușite surrogate ale talentului).

M. Ungheanu

Unde se leagă istoria

Urmare din pag. 1

na mai puțin decât un raport banal între două figuri desenate. El anatează patrii și destine umane. Implicite, eleganta la care ne referim, cert implicată în cartea 200 de zile mai devreme, nu este un triumf oarecare al inteligenței speculative ci o demnitate rezultată din concurența curioșilor și simțitorilor și a bună credință și o interpretarea de a nu trata ireparabilul consumat fără nici o compasiune sau înțelegere. Acesta fiind adevărul curat: înțelegerea invocată de noi, de data aceasta, transpune frecvent de sub fraza nu-mai aparentă.

Este cert, România s-a angajat în teribila confruntare împotriva aliaților și dorințelor ei firești și, dincolo de un anume moment, împotriva intereselor ei naționale. Dar autorii detaliază contextul anarhiei în spațiul îmbogățind argumentația dintr-un dialog simbolic în care se desfășoară discuțiile. Într-o Românie din al doilea război mondial, împotriva voinței poporului român — precizează ei — a fost consecința directă a contextului politico-militar din Europa de est a anilor 1939-1940; ea nu a reprezentat deci o înfrîngere în fața unei război mondial — ci o sumisiune în fața unei forțe brutale — aceea a Germaniei naziste — care își exercita controlul asupra unei însemnate arii a continentului, în care fusese inclusă și România. Și cînd acești autori consideră înfrîngerea drept „un trade non-sens”, compasiunea să sub fiecare cîntec. Cu o asemenea compasiune tonică se cere rescrierea istoria noastră, nicicînd prin sentimente incapabile să se vizeze la realitate.

Nu mai puțin nuanțate sînt paginile care ne inițiază, mai generos decît orînd din azi, în succesiunea dramatică a evenimentelor din primăvara și vara anului 1944, rememorație revoluției de la 23 august. Avem în vedere, desigur, subcitatul intitulat Partidul Comunist Român, organizatorul și conducătorul mișcării de rezistență din România. Merită omagiază caracteristicile autorilor de sinteză: pe în știu deosebire de restrîns multitudinea dilemelor rezultate din tratativele purtate cu aliații pe canale de comunicare atât de diverse, de a ne semnala mentalitățile și deruta din însăși mentalitatea marelui său, conștient sau nu, în același timp de a ne releva cu o superioară precizie momentul exact cînd conducătorul statului s-a dovedit a fi iremediabil inabil în a oferi o soluție imposibilă României. Același moment îl rătăcesc de reprezentanții partidelor burgheze în contracte și ezitari fără nici o țesătură. Și același moment împușcă Partidul Comunist Român, peste orice dilemă, contradicție sau ezitare, salvarea țării.

La fel de dense și sintetice sînt și paginile rezervație desfurării propriu-zise a evenimentelor care au sursat cu cel puțin 200 de zile mai devreme în fața lui de adevărată subștăntă a cărții, de fapt, abia de aici înainte începe să se dezvăluie, în capitolele dedicate, succesiv, consecințelor militare-strategice, logice și politice ale revoluției române din august 1944. Intre premisele ferme ale de-

Intilnire între două cărți

Urmare din pag. 1

si unde, teoretic, nici un efect atomic nu poate atinge, se află un grup format din militari și din personal auxiliar; misiunea acestor militari este să declanșeze riposta în cazul unei agresiuni atomice inițiată de inamic. La nivelele următoare se află în ordine: militari care asigură apărarea (6), înalți demnitari (7), politicieni și foști militari cu grade înalte (8), oameni importanți, dar nu în măsura locatarii lor (9) și 5 (4). Confortul și promisiunea de supraveghere descreșc pe măsura apropierei de suprafață. Cel mai apropiat de exterior nivel este echivalentul unei ultramoderne locuințe dintr-un bidonville; rolul lui este mai ales psihologic și constă în a oferi mării majorității a cetățenilor iluzia unei posibilități de salvare în cazul unui atac nuclear. După cum se vede, cele șapte nivele sînt o imagine a unei societăți de tip castro-militar. În plus, aspectul important, imaginind nachebotul sau subamăntean, autorul reușește să construiască o parabolă a doctrinei decurajării atomice, anume a absurdității acesteia.

Cea de a doua carte se numește Soarta Pămîntului (traducere de Rodica Culcer, editie îngrijită de Sergiu Terona, Editura politică, 1983). Originalul a apărut în S.U.A. în 1982. De data aceasta este vorba despre un eseu scris în stil jurnalistic, în care sînt invocate opiniile unor specialități, aportul strict personal al autorului manifestîndu-se mai ales prin formularea unor raționamente menite să dovedească inconsistența teoreticilor și strategiilor care se bazează pe doctrina decurajării atomice. Ceea ce în Legea Seven era sugerat, aici este argumentat. Mai întii, Jonathan Schell, fiindcă el este autorul, încearcă să construiască diferite scenarii ale unui război nuclear, dovedind abilitatea unui jurnalistic versat și ingenios. Apoi, în cea mai interesantă parte a cărții, analizează și sintetizează, menționat mai sus, argumentele celor care sprijină doctrina decurajării. Esența contra-argumentării lui Jonathan Schell constă în următoarea idee: din moment ce o lovitură nucleară provoacă distrugerea practică totală a naturii atacate, ce rost mai are contralovitura? Cum răspunde la întrebare este justificat nici din punct de vedere logic și nici din punct de vedere moral, apărătorii decurajării sînt puși în situația de a teoretiza absurditatea.

Pe lîngă felul convingător în care demontează doctrina decurajării, cartea lui Jonathan Schell mai cuprinde și foarte interesante observații psihologice. Un exemplu: constatarea că omenirea contemporană (precum și fiecare individ în parte) manifestă o anumită incapacitate de a înțelege natura globală a pericolului atomic.

REZULTATELE CONCURSULUI DE DEBUT AL EDITURII DACIA

Editura Dacia anunță că, în urma lecturii manuscriselor prezentate la concursul de debut, au fost reținute pentru publicare în cuprinsul unui antologii ce urmează să apară în 1984, grupate pe volumele aparținînd lui Gheorghe Achim, Doina Antonie, Nicolae Băciut, Ion Pop Barsovschia, Oct. Pavel Boier, Radu Cange, Teodor Capotă, Sorin Grever, Carol Hărășan, Luca Onul, Dana Oprîță, Dora Pavel, Mircea Rostas, Vasile Sav, Lucian Tamaris.

Totodată, pentru antologia pe care editura o pregătește în anul 1985 au fost reținute poezii din volumele semnate de: Cornelia Liliana Bălței, Gheorghe Bărlău, Ruxandra Cesereanu, Vasile Constantinescu, Mihai Cupeca, Nicolae Merccean, Gavril Moldovan, Ion Matei Muresan, Maria Olteanu, Ioan Pîntea, Flore Pop, Rîndușca Petruțescu, Persida Rocias, Cristina Suciu-Moscu, Cristian Andrei.

Pentru concursul viitor, manuscrisele se vor trimite pînă la data de 30 decembrie 1985 pe adresa: EDITURA DACIA, str. 1 Mai nr. 23, 3400 Cluj-Napoca, Jud. Cluj, cu mențiunea „Pentru concursul de debut”.

BREVIAR

PRIMUL ȘI AL DOILEA „CLASICISM ROMÂNESC”. Instrucție și chiar incitante sînt comentariile cele mai recente de la rubrica „Delimitări” din revista „Flacăra”, susținută cu o impresiune vigoroasă de Șerban Cioculescu. De data aceasta, venerabilul critic, inspirat de noua ediție a corresponsentului lui Dulfu Zamfirescu, Opere, vol. VII, glosează în legătură cu accepția sub-genului acordată conceptului de clasicism în sfera limbajului critic al istorico-literar românesc. Fînd vorba de, cum se spune, un mare loc comun, nu e lipsit totuși de interes a se afla ce nuanțe noi formulează „prestigiosul” critic, aplicîndu-se cu punctul de vedere devenit, de-acum, el însuși clasic, avansat de Dulfu Zamfirescu. Și totuși, trebuie spus că, astfel „prizate”, folioarele sînt rezumat interesante. O singură rezervă ne înșădă totuși a face: nu credem că ar fi vorba de o exagerație dacă la cel dintîi „clasicism românesc”, alături de Eminescu, Creangă și Caragiale, s-am trece și pe Slavici; după cum lui G. Călinescu nu i se poate nega dreptul de a figura între exponenții celui de-al doilea „clasicism românesc”, alături de Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Ion Barbu,

CRITICĂ

Elemente de baroc, spune istoricul literar, se întilnesc și la scriitorii din epoca deplinei maturizării a literaturii române moderne (Odobescu, Fogas, Macedonski, Mateiu Caragiale, pînă la Eugen Ibrăile) dar ca un element de baroc, nefînd vorba „despre o epocă distinctă de dominație barocă”.

STUDII DE ISTORIE A CURENTELOR

Un studiu remarcabil este dedicat lui Ion Heliade Rădulescu, în calitate sa de precursor și îndrumător, iar un altul lui C. Negri, („Decanul” generației postipostive), autor ale cărui scrieri poartă „amprenta mișcării literare românești din epocă”. Un studiu interesant analizează personalitatea de istoric literar a lui E. Lovinescu, tot astfel cum este descrisă activitatea de creator de școală în istoria literară a lui D. Popovici. Dimensiunea clasică a creației este urmărită într-un studiu intitulat „Un temperament baroc pledînd pentru clasicism”, despre G. Călinescu și al. Procedeul unui realist modern” consacrat lui Marin Preda. Noul volum al profesorului Dim. Păcurariu prezintă astfel o continuare a cercetărilor majore anterioare dedicate îndeeșeei clasicismului românesc și interferențelor dintre curenți și direcții, prin considerarea erdite de definiție, prin descoperirea unor semnificații culturale și prin integrarea fenomenelor într-o unitate determinată de perspectiva metodologică.

Sub titlul „Aspirația spre clasicism a unui mare romantic” sînt reunite note despre proza eminesciană referitoare în special la „Cezara”, nuelă în ale cărei fraze succesive de elaborare, cercetătorul observă „atenuarea romantismului” și năzuința către „un ideal de artă clasică”.

Un studiu remarcabil este dedicat lui Ion Heliade Rădulescu, în calitate sa de precursor și îndrumător, iar un altul lui C. Negri, („Decanul” generației postipostive), autor ale cărui scrieri poartă „amprenta mișcării literare românești din epocă”. Un studiu interesant analizează personalitatea de istoric literar a lui E. Lovinescu, tot astfel cum este descrisă activitatea de creator de școală în istoria literară a lui D. Popovici. Dimensiunea clasică a creației este urmărită într-un studiu intitulat „Un temperament baroc pledînd pentru clasicism”, despre G. Călinescu și al. Procedeul unui realist modern” consacrat lui Marin Preda. Noul volum al profesorului Dim. Păcurariu prezintă astfel o continuare a cercetărilor majore anterioare dedicate îndeeșeei clasicismului românesc și interferențelor dintre curenți și direcții, prin considerarea erdite de definiție, prin descoperirea unor semnificații culturale și prin integrarea fenomenelor într-o unitate determinată de perspectiva metodologică.

Cel de-al doilea volum cu titlul Scriitorii și direcții literare (primul a apărut în 1981) se însere în aceeași orientare a cercetării. Structurat în două secțiuni, acest nou volum cuprinde două tipuri de abordare a unor probleme teoretice privitoare la direcții, școli, curente și detalieră unui anumit aspect (clasic, romantic, baroc) la o anumite personalitate culturală.

Cartea se deschide cu o trecere critică în revistă a opiniilor privitoare la conceptul de baroc. Dim. Păcurariu consideră că „secolul al XVII-lea, în cultura română, nu e, baroc, precum se sustine uneori. El inclină mai degrabă către „umanism și clasicism”, dar identifică tendințe baroce la începutul secolului al XVIII-lea, la Antim Ivireanu, la Dimitrie Cantemir și al-

Gheorghe Buluță

Dim Păcurariu, „Scriitorii și direcții literare”, vol. II, Editura „Albatros”, 1984.

VRANCEA - UN SCUT DE TARĂ

vartan arachelian

1. Ce deosebeste diamantul de carbune? Tainice sunt caile prin care lucrurile, ca și oamenii, reușesc să se identifice în istorie prin fapte și evenimente care se ridică deasupra uitării...

2. Binecunoscutul locuriu alături de vatră românească dar ea e, în egală măsură, și oglinda fidelă a neamului care o stăpânește...

3. Spre cubul Vrancei, ascuns în ceața zării, se grăbea, într-un automobil militar, cu săzei și cinci de ani în urmă, cel ce avea să restituie țării nu numai Strada Lăpușeanu...

4. Există un punct pe harta geografică a țării în care dezvoltarea industrialismului nu s-a putut transforma în revoluționare, prefaceri menite să angajeze profund și să modifice structuri suflătoare...

Sever Cornel Mermeze: „Rod bogat”

Dar nu numai această urbe intrase într-un cerc vicios.

Parte dintr-un întreg Panicu era sufocată de aceleași probleme insolubile în condițiile sociale date. Desigur, de la cele 40 de felinare „fixate în 40 de stilpi de tuciu” în 1913 s-a trecut la iluminarea electrică a orașului...

Starea materială a țărânului ajunsese atât de precară încât oficialitățile timpului recunoșteau cu o dezarmantă tristețe: „Un om sărac nu are nici măcar tentația câștigului rezultând dintr-o îmbunătățire a izvoarelor sale de venit...”

5. Spre cubul Vrancei, ascuns în ceața zării, se grăbea, într-un automobil militar, cu săzei și cinci de ani în urmă, cel ce avea să restituie țării nu numai Strada Lăpușeanu, ci mai ales Băltagul cu oamenii săi care sînt mai degrabă copii muntelui decît ai soarelui...

O fabrică de spirit din vin și o distilerie de rachiu atrău și ele puținătatea preocupărilor de valorificare a resurselor...

6. Înca din copilărie aveam credința că felul adulților de a se copăliți este puțin se obține cu un pahar sau două de vin. Nu-i așa doctore? mă adreșez interlocutorului meu Ion Pușcă...

7. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

8. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

9. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

10. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

11. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

12. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

13. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

14. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

15. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

16. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

ELEGII PENTRU CLARA

Elegia cărții

Am să-mi aduc aminte, cîndva, despre Am să culeg doar spiniul vântului întregi Lășind pe fruntea cărții o ploaie de petale Să ai și tu, la rîndu-ți, prilej să mă culegi.

Nu va mai fi nici teama că s-ar putea să tremuri De prea puținul clipei și multul său trecut Și sînd sub candelabru iubirii, ca pe vremuri, Mult mai atent la semne, te voi citi tăcut.

Din fiecare filă a-nstrăinării tale Am să culeg doar spiniul vântului întregi Lășind pe fruntea cărții o ploaie de petale Să ai și tu, la rîndu-ți, prilej să mă culegi.

Nu va mai fi nici gîndul că m-aș putea prefăca Tot incercînd să aflu cîți iubire-mi ceri, Și-nconjurîți tîmeci de niște nopți dibace Vom împărți destînlul aceluiași tăceri.

Am să-mi aduc aminte, cîndva, despre nectarul Si despre toată vatra furniturilor cu flori, Chiar căduț pentru tine voi măslui cîntarul Și s-ar putea, pe urmă, să nu mai fie zori.

Elegia balanței

Din ce în ce mai singuri și mai bogați în teamă Legalizăm iubirea printr-un contract decent Și nu mai știm, pe urmă, din care mări ne cheamă, Spre aventura verii, delphinul inocent.

Doar gustul de cucută din cupele cu miere Ne mai persistă-n gură, ca soama unui val, Și așteptăm amăritor o altă înfieri Din partea unor ingeri cu măști de carnaval.

Pe strapontine roase de-alta așteptare Ne întomnăm sub fardul modestelor serbări Și, cînd duții brumei ne încaltesc prea tare, Dăm buzna-n lășitate, pe scara cu-ntrăbări.

Cortinele minciunii se lasă peste riduri Mistificînd amurii-n niștii-pînii pisturi Si-n paradusul mării înconjurat cu ziduri Ce-oi mai dori să cauți, ce-oș mai putea să știu?

Obisnuți cu doza de zilnică speranță Ni se tocește vînta pe-aceiași cordoane Și așezăm toți pașii cu dragostea-n balanță, Din ce în ce mai singuri și mai săraci în dor.

Elegia stelelor

Între pămînt și stele ne împacăm patetic Lășind să cadă lacrimi pe rînille mai vechi Și invocăm la urmă un inger ipotetic, Să reclădească jocul aceluiași perchei.

Nu linem încă seamă de gropile comune - Depriși cu adevărul profundelor erori - Și suferetele noastre se dovedesc imune La baala abisală a stelelor surori.

Între gustul păcii și resemnarea vie Străbătăm, în derivă, oceane de asfalt Și cit prilej de viață s-ar mai putea să fie, Cînd fiecare ține cu moartea celuilalt?

Catalogim impresii dintr-o vacanță vagă Iubindu-ne pe față, urîndu-ne ascuns, Pînă neopse, spre toamnă, secundele să tragă În inimile noastre cu timpul neajuns.

Toți crinii de pe umeri se dovedesc himerici Si-ncep să ne doră, sub templele de ger, Ideea că degeaba descoperim Americi, Dacă perechea noastră nu are stele-n cer.

Elegia verii

Ce se întîmplă, Clara, cu vara părăsită În pensula mării, pe un nisip samar, Cînd adevărul cere prin cea mai rară sită Miresele de miere și mirii de amar.

Am vizitat delphinii, cu ultimă favoare Din partea unei firme de-nchiriat iubiri, Dar părăsirea verii tot mai profund ne doare, Cînd ni se face toamnă sub frunte și-n priviri.

La întrebări directe răspundem enigmatic Simfîndu-ne în stare să anăntăm cetăți, Desi ne-apasă vava supusă matematic Acelorași migrații de mari singurătăți.

Nu ni se iartă încă nici nunta fără acte Lenalitate-n fata conclavului de sfînti, Nici în-aga din ghețuial cu fericiți abstracți Spre țărîmul cu iubire al unei veri fierbinți.

Zăodăa-nchiviriri, cu un oarș, se coace Sub protecțiea primei de amenici fără chin, Dar ce se-ntîmplă, Clara, cu noi de-o vreme-ncoace Și-ndeosebi, cu vara uitată pe nisip?

Elegia Micului Univers

Am devenit, se pare, niște păpuși lucide Prin care nu mai trece nici un fir vital, Pe mine adevărul iubirii te ucide, Pe mine fericirea mă bagă în spital.

Ne controlăm și gestul, și mimica, și viața, Prea conștienți că-n prețel acestui joc imbus Nimic nu mai topește din trupul nostru gheata

Pe visurile noastre se varsă noaptea Ca nu cumva, prin fluturii, să ne trezim de tot Și să fugim din lume pe mări de vătălici, Pînă vom da, spre vară, de tristul Savaot.

Vitrina-n care toarcem secundă din secundă, A devenit, se pare, un infinit restrîns, Pe mine adevărul iubirii mă inundă, Pe tine fericirea te zguduie de plîns.

VIAȚA CÎMPIEI

nicolae petre vrănceanu

Același freamăt al muncii la Bechet. Localitatea care își atestă documentar șapte secole de existență și fotodată, cîteva milenii în urmă...

Alexandru împreună cu Corneliu Sturzu, Ilie Furzaru, Gabriel Dimisianu, Ion Tăranu, Mircea Tomus, Constantin Zărnescu și de scriitorii localnici: Frumos și puternici acești oameni ai cîmpiei olitene care ard fără odihnă în flacăra zilelor de vară, frumoșii tinerii și copiii pe care...

La temelia țării

La temelia țării - griul, în osurile de niutele Ipitie cu pămînt și în amforele din așezările dacilor și romanilor, în carele pline scriștînd către nevăzute hambare. Mesagerii lacomie și jafului nu ni-l au luat, trădătorii comiorilor dacice n-au putut să trădeze griul ascuns în geologie...

17. Într-o zi dintr-o zi, în jurul orașului, se auzea un zgomot de tun. Era un zgomot de tun, dar nu de tun, ci de explozie...

Eroul Aailei

ionel chiru

Sesaluan, scuzati domnule, intervenă vesele mele în discuția noastră, gresit vorbindu-i doar de rău, întrucât mă simt unchi de de fotos. Lor, bubură, le datoriez cel mai bun, mai vitez și mă frumos și din lume!

Privirile mi se aplecaseră, mirate, spre soția gazdei. Până atunci trecuse aproape neobservată, abia ghicindu-i pzența așa că abia acum am putut să-i rămân frumusețea, cu totul aparte, care lăsa respirația. Fără luna și negru, din care răsărea în albul timpel și floare albă, îi încadra fața ovală cu ochi migdalati și senini, ușor oblici. Fărăglipirea sperioasă a genelor, ireal de mari, fără vorbele rostite ca o melodie și fără adierea de aer respiratelor ei, puteam jură că avem în față o păpușă din porțelan, una dintre acele păpușuri din fermecătoarele basme ale orientului îndepărtat. Sosise pe nesimțite, parcă plind prin aer asemenea unei umbre, aducându-ne pahare mari cu cendol, o delicioasă băutură răcoritoare din sirop, lapte de cocos și cuburi de gheață. Le așezase cu discreție pe masa lângă platoul cu felii de papaya și ananas, urmărind cu grijă de amfitrionă să nu lipsească nici oaspetilor.

Oaspetii, încă noi, sosiseră, cum se spune, pe nepusă zasă. Cu o săptămână în urmă năvna noastră, „M un aragou de 15 000 de tone, accese la unadunghi de platou cu felii de papaya și ananas, inseră în indoneziană. Capul de Argint. In ea dănește plămânul o escapadă în afara orașului Iurabaja așa că, împreună cu alți doi tovarăși de echipaj, pornisem în hoinăreala.

Am ajuns în țiva pași.
— Salutăm, tuai, bun venit, domnilor, ne-a urât omul mbindu-ne prietenos și invitându-ne să ne așăm pe fotoliile din bambus din jurul mesei, ci o grijă, ploile noastre trec repede. Vreți să vsoateți hainele, să le uscați? Săya mahal, dra mea, avem oaspetii!

— Terima kasi kawan, mulțumesc prietene, i-am răspuns biruvințind în gînd pe ospătarul navei care încă n prima zi a școlii dibuise, în bazar, un djonan englezo-Indonezian.
Din nou invitații Conversația s-a înfrînat repede, de parcă o cunoșteam de cînd lumea, cuvîntul kawan fiindon că un vrăjît „sesam” către inima gazii noastre. Sunjyono, cum ni s-a recomandat și el „om de mare” ceea ce a adus prozele noastre amicitiei efectele unui ciment opriză rapidă.
Despre ce vorbeai, atunci cînd se întîlneau, niste „oameni marii”? De la sine înțeles că despre Mare soate cele ce se petrec pe ea. Unil spun că, priviția asta, marinarii sint aidoma pescarilor amatori și vinătorilor. Biră, prieteni, pură rîd de invioșii! Mai toarnă el, marinarii, e una rozonată însă, numai atunci cînd le să pleacă unul azeamii dormi să asculte cu ura căsăta povestii dintre cele mai întințositate. Dar asta, desigur, din caritabile porniri zulste, să-i facă omului pe plac! Intre ei, de rîla...

Discuția noastră se străduia din răspuțeri să se supună acat „de realită”. Si dîntre dîntre una-n alta țene vorba și despre pirăți și ticloasele loapte, destul de frecvente chiar și în zilele noastre. Ospitaliera noastră gazdă ne ospătase cado-gado un fel de mizirăle teribil de congentat dar extrem de gustos, alcătuit din de tot soiul de mărunție, carne de nasăre, ofierți și diferite mirodenii, bucurîndu-se foar de vrednicia cu care-i onoram bucatele. Dîrștia ultimelor rămășițe de gado-gado coincide în chip ferec, cu aradicarea de pe suprafața ariilor și oceanelor a odioasele indermeticii aerogelurilor. Cu cîtezanta omului aflat la acăt și cu pînțelul induslat, condamnăm la ison și vehement tilharii apelor, tîntîndu-i ră putîntă de scăpare la stiloul infamiei.

Tocmai înrel moment, auzindu-ne helcoasele porniri, țervanșe amfizionii. Se oprise brusc, apăsă năcă de îndrăzneala ei. Apoi, simțindu-săbrății imbujozati, dispăru cu unduire de lă după draperia usil.

Sunjyonzimbi stînjînit, privind lung în urma ei:
— N-o și în seamă, prieteni. Asa-s femele...
Floaia țetase de mult și soarele reapăruse în înaltul cerului trimîndu-i fără miță sulțele sale fierți. Ocrotiți de acoperișul verandei, de data asta împotriva arșitei, ne apropiară și mai pt fotoliile de masă, curioși să auzim direct din gură o autentică poveste de dragoste, cîpirati și happy-end. Si cum între timp eșeră, tot pe nesimțite, și cestiile cu cafea, așnerăm țigările semn că sintem vădit interesați.

— E întimplare veche, începu Sunjyono, de acum v cîncisprezece ani.
Spre us cerul luseo fec reflectîndu-si vlvă-tăia rîlică în oglinda netedă și nesfîrșită a apei. Amenea unui imens bulgăre de jar incins înțurtoarul de peste zi, soarele grăbea să se scagă dincolo de linia orizontului, în mare. Dînsprețășății umbre se rîlă înaintea cu repezitate, cîpirati și happy-end. Si cum între timp eșeră, tot pe nesimțite, și cestiile cu cafea, așnerăm țigările semn că sintem vădit interesați.

se și îndepline și micile comisioane personale. În plus, de la marelă magazin universal Syola cumpărase un frumos sarong pentru el și un sarik cu aceleași înfloriri și culori, pentru Aaila. Fata nu l-î ceruse dar Sunjyono spera că dăru să-i mărturisesească dragostea ce l-o purta mai mult decit ar putea-o face el, prin viu grai.

Aaila era mica zînă răsăfătată a sulukutanilor. Sosise pe insulă în împrejurări tare misterioase: un pescar o găsisse în Iark, plînd pe o bucată de scindură, în voia valurilor, iar insularii, oameni deosebit de prietenosi, o adoptară imediat primînd-o în marea lor familie. Copila, pe atunci de șapte-opt ani, n-a putut da nici o lămurire și multă vreme cei din Suluku au fost conșinși că ea era un semn de noroc pe care îl-î dăruise Marea. Abia cînd le-a coperins graiul a putut spune că locul ei de bastină este Hawaii, că pornise cu părinții și cu alți oameni cu o corabie și după multe, multe zile și nopți s-a trezit în zgomot cumpil și urlete de groază. De ce porniseră de acasă, încotro călătoreau și pentru ce, ce s-a întimplat în noaptea aceea cu corabia și cu oamenii de pe ea, cum a ajuns pe bucată de scindură, n-a putut, totuși, deslusi. Povestea era plină de taine iar sulukutanii, mari amatori de asemenea întimplări miraculoase, n-au încercat prea mult să le deosească de deșmă, poate, să nu și se zdruncine credința că Aaila a răsărit, fără doar și poate, din spuma mării.

Acum avea cincisprezece ani, se împlinise ca fată tocmai bună de măritat. De dimineață pînă în lăptul serii, cînd locuitorii erau la muncă, pe plantății sau la pescuit, Aaila avea grijă de copiii lor, învățîndu-i să citească, să scrie și să socotească și, mai ales, să cînte și să danseze. De la o vreme însă printru copii începuse să se invertească și Indah, adică „cel frumos”, fiul lui tuai, căpetenia insulei. Indah explica faptul că simțise așa, dîntre-o dată, porniri către învățătura dar Sunjyono oprise imediat adevăratele motive. Ce năba! Învățătura nu se capătă suspînșind și dîndu-i ochii peste cap, virîndu-te cînd trebuie și cînd nu trebuie în sufletul dascălului!

Aaila este însă aceea care trebuie să hotărască. Ea, singură!

„Mîine, își spuse Sunjyono, este cel mai bun prilej ca Aaila să decidă, el sau Indah”. Cu simțul de onoare și dreptate al sulukutanilor, cel respins se va retrage demn, încetînd orice țircoale, respectînd cu sfîntenie alegerea. „Mîine, da mîine, va fi ziua cea mare”.

Mîine seară vor sărbătorii sosirea anului nou. Se vor stringe totii în jurul focului din suzua căruia vor iesi, rumeni, kilaki multi, curceni bine hrăniți pentru această deosebită serbură. Vor ciocni și un părănt, mie și tu, deșertar, de kuntul, singura zi din an cînd sulukutanii își îngăduie o duscă de rachiu. Își vor ura țigărele selamat tahun baru iar Aaila le va spune haouli makahiki hou însemnînd același „la mulți ani” rostit ca o melodie, în limba ei din Hawaii. Apoi vor începe să cînte despre soare, ploaie, dragoste și rodnicia pămintului, acompaniați, ca de obicei de Aaila la kullintang, un soi de xilofon din bambus și de Sunjyono la kendang, tobita aceea alungită cu care palmele și degetele lui erau deprinse încă din copilărie. Atunci Sunjyono își va lua inima în dînti și-i va confirma mărturisirea sarike-ului.

Simțind cum inima începe să-i bată cu putere, Sunjyono se plîmbă puțin pe punte, să-și abată firul gîndurilor, apoi se reîntoarce în anjungan, modestă construcție din lemn, de la pupa, numită la corăbiile mari, duntă. Verifică, înainte de culcare, drumul navei. Era, totul, în ordine. În curînd avea să treacă pe linia insulele zărite de cu seară. În ele, se spunea, își aveau biroulul cîțiva pirăți pripășiți nu se știe de unde. Tuii ni spusese de cîteva ori să ocolească acele locuri de primejdie dar Sun-

nyono făcuse haz de asemenea temeri: numai să îndrăznească, ei, și-și vor păina zilele.

Cel care avea să plîngă de cînd fusesse însă Sunjyono. În ultima călătorie, cu șase luni în urmă, se pomenise la miez de noapte înșfăcăt și legat fedele. Toată noaptea se zburcuiase zadarnic să scape din strînsoare, muștrîndu-se amaric pentru nesecolinta lui. A doua zi, cînd i s-a desfăcăt legătura de la ochi, să într-o pămînt de rusine: se afla în fata obștei insulei iar pirății nu erau decit tuai, Indah și încă un flăcău, care tinuseră să-i dea o lecție. Multă vreme Indah nu-i spusese decit „spăima pirăților” și asta, păcătosul, mai mult cînd se afla și Aaila prin preajmă...

Pradă acestei negre amintiri nu si-a dat seama cînd îl furase somnul. Îl treziră niste fosfete și vorbe șoptite. Se ridică intrigat, încercînd să le prînda țilcul, dar abia apucă să atîngă podeaua cînd în anjungan năvăliră trei umbre. În întuneric nu reuși să le deslusească chipurile dar intențiile lor nu lăsau nici urmă de îndoială!

— Dacă ții la viața ta, șpune repede ce mărfuri de pret ai și unde le ții, mormăni, abia inteligibil, unul.

Sunjyono rîse cu poftă: nu mai lineau la el asemenea glume iefine. Se smulse hotărît din strînsorea atacatorilor și porni alene spre una din ferestruici, privind nepăsător afară. Surprins, agresorii rămăseră uluiți dar cel care-l somase, seful lor după toate aparențele, își reveni repede. Dădu un ordin scurt insotitorilor să răscolească nava după mărfurile scumpe și se apropie, amintitorilor de Sunjyono:

— Ei, tu. Nu ești în toate mintile?

O clipă Sunjyono încercă senzația că ceva nu-i tocmai în regulă. Zări însă la briul omului lucrura lantului de ceas și se liniști. Era chiar ceasul lui tuai. Nu se putea înșela, chiar el l-î cumpărase, cîndva, din Suarabaja. „Nu-i frumos, tuai, el admonesta el în gînd, să mă faci iarăși de ocara oamenilor... Si a Aailei!” Pînă atunci nu se hotărise ce să facă dar amintirea fetei îl străfulgera ideea: le va plăti cu aceeași moneadă. Avea la îndemînă și perzave venestruicii, un rețelvi de bambus. O lovitură, seacă în creștelul capului și insul alunecă moale, pe podea. „Tu ai vrut-o tuai”, se scuza el. Îl legă zdrăvăn miinile la spate, îi întîndu-l gura cu o ghemotoc din cîlți și ridicînd chepengul, îi făcu vînt în căle de sub anjungan, pe un maldăr de iută. Abia apucase să pună capatul și un alt individ apără pe usă:

— Kepala! Șefule, unde ești?

Același rețelvi îl dădu răspunsul, în scărîrile, și cala primi o nouă încercătură. Cu al treilea procedă identic. Făcu apoi o inspecție pe punte și constatînd că nu mai e nimeni, nici la bord nici în băncuile apei, se întoarce cu care veniseră nepoftiții săi musafiri, urcă liniștit în hamac.

Soarele urcase de mult pe boltă cînd perahu-layar-ul opri linză micul debarcaer. Se miră că nu-l întîmpină nimeni, ca de obicei, pe plajă și porni, agale, spre sătucul dintre palmieri. Acolo îl țesă în cale Aaila. Fata părea îngrozită. I se lipi la piept, înlîntîndu-i țitul și plîngînd în hohote:

— Sunjyono, săya sayang, dragostea mea, este teafăr! Ce fericită-i Aaila ta că n-ai pătîț nîmice!

— Ce era să pățesc? întrebă el într-un țirziu.

— Ai scăpat de pirăți, îi explică ea, printru suspine. Ne-au atacat aseară. N-au crezut că nu le-ai înapoiat, l-au bătut pe tuai și au pornit-o în calea ta.

— Asa, deci, Aaila. Te-ai prins și tu în jocul lui tuai și al lui Indah... Păcat, Aaila, mare păcat! murmură el desprînzîndu-i hotărît brațele din jurul grumazului. N-ai decit să te duci la ei, să-i vezi cum arată...

— Si-i arată, cu un gest obosit, nava. Fata însă nu-l luă în seamă și porni în roană spre sătuc, strîgînd bucoasă:

— Tuii, oameni buni, a sosit Sunjyono și-i viu și nevățat! A sosit Sunjyono!

— Nu acolo-î găsești pe tuai, Aaila, o corecție el. El sint...

Vorbele i se curmă brusc. Dintre copaci oamenii începură să apară și printru ei îl zări pe tuai, pe Indah.

— Ce-i asta? boborosi el năucit. Cine dracu este atunci sub puntea perahu-layar-ului? Inseamnă că...

Întelegînd, în sfîrșit îl cuprinse un fel de leșin și se prăbuși pe plajă. Mai simți, ca prin viș, mișcările, abătările și cuvintele de dragoste ale Aailei alpecată peste el.

— Doamna, soția dumnea voastră, este cumva?... I-am întreat într-un țirziu.

— Binețeles, prieteni. Este chiar Aaila... Săya mahal, nu mai oferi oaspetilor noștri dragi un pahar cu cendol? Să-i închinăm pentru pirății tai.

Zimbelul lui mucal și tandra dojana cu care-l mîngia, din priviri, Aaila, ne-au făcut să încercăm vaza bănuială că, povestîndu-ne întimplarea, Sunjyono nu dea respectare regulele jocului. De, ce, să-i faci. Se mai întimplă și așa ceva printru oameni de mare.

Din noul volum de povestiri de pe mare, în pregătire.

ion iuga

Desen marin

Te-am văzut ieșind goală din mare cîcînd pe lumină gară lumină erai pe nisipul de aur și urmele trupului tău de lemn sfînt se arcau vociferînd umbrele izgonite de sariul de foc înfășurîndu-ți coapsele

te-am văzut ieșind din mare iederă plutitoare și marea avea mirosul părului tău brațele mele cuprîndeau apa să-ți rețînă formele vocii o clipă din golurile cupluate în translucidul adînc mă-țepau spinii mă bîcuiiau crengile părului tău îngăbenite de soare

vinu înapoi vine înapoi în rădăcinile apei unde cabor țtiu voi întîlni trupul tău de lemn viu

te-am văzut ieșind goală din mare gol și neostîmpărat umblu de-atunci prin adînc

Autojupuirea de flăcări

Aprinsă lacrima gîndului scrie umbra luminii pe hirtie, copac transparent în sunetul lui însingurat în hamac

o singurătate cit povara țelei sinelui meu adăpost în deșert

vinătă lacrima ideii pe obrazul virtuii autojupuinđu-se de flăcări pînă se întoarce ree ținea fără seamă umbră

cu pumnul în gură ideea urcă în metaforă pierde calea spre mine umbra gîndului lasă respirația chipului meu smuls din hirtie

Un fel de viață

Trăiesc la masa mea roasă de vremea miinii scrînd

prin cristal mă privesc chipuri cunoscute și nu prin cristallul subțiat de mina creionului

pe cărțile de vizită rătăcesc nume ciudate adrese chemări telefonice tăcere și soarele care intră prin gratiile coliviei argintii scuturată din pliscul canarului aburînd dimineața de cîntec pe obrazul hirtiei spărat de cernaală

pe claviatura mîșinii de scris viscolesc degetele mele și fruntea-mi arde ca lumina sub coaja copacilor

înaintea rostirii

în aceeași poziție trupul amorfist ca o carte necitită se imbalnăveste ca o locomotivă uzată respira numai ochii ah numai ochii împrumută lucrura de lună

și ard sub frunte în felul meu de viață pe obrazul hirtiei dansează cuvintele revolta străzii puaonăile zilei cîteva flori strivite-n degetele uscate la masa mea de scris lumina diminetii subțiată de flăcări gîndului în felul meu de viață

Drum spre Belgrad

lui Adam Puslojić

Cu o creangă de trandafir cheie la poarta de apă pentru inima fratelui ramură de măslin pe o barcă albă de cîntec în stare să se sculunde de transparenta gîndului

pe Dunărea viscolită de stelarul adînc pe pragul cetății intrăm în papuci de roșu

usor pluteam pe lum de santal în casă de prieten cu nuscacul încărcat de cărți și conserve și cu teama să nu țigănească alcoolul prin țirșă pînza de sac ărosîndu-mi povara drumului în grădina Dunării

usor ca un vis pluteam în casa în formă de inimă oglinda vieții casa aceea

în care nu am simțit nevoia de ferestre dimineața prieteniei trona cu aer proaspăt vocile noastre și vocile apei

casa prietenului propria mea țară cu zorii deschisă în inima mea

Despre mine

și digul de piatră

Am clădit digul de piatră să înving marea imi înțelege valul nepuțînța și în statul mi-l restituie

mut pămînt în vîietul mării ca un țărăn nesățios de lucru pînă-n groapă într-o clipă îl respiră sudoarea sării cerului ca solzi spăindu-mi însinguratele miini

într-un țirziu într-o barcă fără vise pluteam cu amurgul într-o scoică pluteam eu și cîntecul înțeles ideal între mine și ape și deopotrivă victorie și țaiină

dînceace digul de piatră

Călărire în ceață

Pe cai orbi fără șpr prin ceață călărim călărim pe cai orbi fără adresă galopăm fără țintă la capăt de drum

ceață ține loc de zăbală în abori cîi se loveșc și-n umezeala ceții se răscoală

noi călărim călărim

au capetele sparte caii nevățate rîni călăreții sîngeră gropile și copacii de noi loc de călăreț cum se desparte cînt spune ceața în vîi

arde cu aburi iarba în jur iarba pe țitel cailor întearsă cîii cei orbi din groapa nopții

noi călăreții în vînt ne pierdem pe cai orbi cînd călărim

Karachi, ianuarie 1983

Desene de Florin Pucă

Poarta Indiei

Voi India se scufundă de-atîta trecut merge-n genunchi cu temple pe umeri porțile ei se deschid spre adînc cînd păsările-urc-n țării aripi se visează marile fluvii cu rețele Himalayei plînduțîn prin rîuți păduri de gumohar

Gangele sacru spală rîniile marelui trup pe creștetul alb zăpezile visează porți de lumină din tropice de-abanos prin care să intre alba multime cu ghirlandă de amolțas pe umeri cînd flăcări vesnică - Mahatma Gandhi - arde-n Poarta Indiei deschizînd fereastra prin care trec copiii dansînd pe harta calendarului țînăr

în Poarta Indiei arde soarele toțfă de pace ardi oamenii

pastică

Respirația materiei

Deschizînd în acest început de toamnă expoziția sa de la „Galeriile de Artă ale Municipiului”, Bogdan Pietris e țanul debuturilor cromatice ale secțiunilor, nu se îndoiim, vii și noile a ceea ce va urma în acest an. Sînt și țințînd că toamna mai ales este dănică mereu cu iubitorul de țictură.

Trebuie să afirmăm de la bun început o virtute coloristică ale lui Pietris înt evidente și impresionante, meriții vizibili pe linia predominant „plastică”, marilor maestri români, printru cat nu în ultimul rînd profesorul său Alexandru Ciucurencu. Atracția vizuală este cauzată de sensibilizarea culorii - nuanțele de albastru și gri sint predominant - de lirismul ce transpore cu fiecare țuse. Peisagist subtilul recompune consecvent cu sine mediul vizual, împrîmîndu-l o nouă dimensiune cosmică țalonată de datele sale țime mai mult decit ale realului. Ștem în fața unor poeme lirice, lipsite deci de retoricismul specific obiectului, esențială rămîndu doar sugestiv reușit printr-o pensulare cal-

dă, ușor diluată în consens cu propriul său comentariu. Miniaturizată pe suprafețe restrinse sau respirînd amolu pe spații de mari dimensiuni materia se impune cu aceeași congruență ideatică și plastică, fiecare tablou în sine fiind, așa cum spunem, o re-

prezentare exactă a personalității artistului. În felul acesta dialogul pictor - privitor, mijlocit de realitatea sa, se impune spontan și simpatetic definînd din nou, astfel, esența artei.

Deși în suprafața expozițională portretul este prezentat cu multă țircoale, rămîne important faptul că, în cele patru-cinci existente, ca și în naturile sale statice, ceea ce am afirmat mai sus își găsește confirmarea în deplinătate. Analist fin, prin inter mediul culorii, Pietris creează armonii plastice revelatoare pentru esența obiectului sau fenomenului decupat din peisaj, ajungînd la virtuti cromatice antologice. Confesiunea se exprimă în tonuri țimpezi, aparent, dar numai aparent, lipsite de tensionare, în șoapță.

Ajuns la depina maturitate el reușește să se impună printr-o caligrafie sensibilă și pură a realului și sind limbajul adecvat plastic de exprimare. Peisajele lacului Mogoșoala, florile, dar și portretele sale afirmă perfectă aderență a autorului la modelele seletate.

Neîntîmîndu-și tablourile pictorial a reușit un generic pe care orice vizitator îl poate descria printru sine. Not l-am denumit printr-o metaforă și credem că nu am greșit: materia respirînd.

Gabriel Iuga

muzică

Deschiderea stagiunii bucureștene

Deschiderea stagiunii simfonice la Filarmoia „George Enescu”, sub pupola Ateneului Roman, s-a făcut printr-un concert de structură „tradițională”: lucrare românească, concert cu orchestra, simfonie. Este formala care, decamdată, combină în aceeași seară muzicală orientări, fusturi, diversități și convenții suficiente de specific, de bine concertate pentru a satisface o anumită nevoie de complexitate, urînd să se implicească, în principal, urînd să se implicească, în principal, urînd să se implicească. Sperăm că și în această stagiune colectivă filarmoicilor își va continua inspiratele inițiative din stagiunile trecute, oferînd nu numai pagini bine interpretate sau nime românești și țirșine de (oarecare) rezonanță ci și pagini de interes.

În concertul de deschidere, dirijat de Mircea Basarab, primele acorduri au aparținut lucrării semnate de Dumitru Capoianu: Oratoriul de concert, „Solșțiu” pentru recitator, cor și orchestră, din ciclul „Flăcări de singe” pe versuri de Eugen Jebeleanu. Este o muzică serioasă, austeră, plină de o ascunsă expresivitate, lăsînd în relief un text avertizînd asupra pericolului isteriei războinice, chemînd mințile lu-

cide și simțirile adevărate la o susținută luptă împotriva celei mai acute forme de alienare a condiției umane. Partitura poartă încărcătura de sens și expresie a textului folosînd acea lejeră transparentă a muzicii de operă oc la începuturile operei cu gen, aici însă deturnată subtil spre o necesară austeritate, tensionată în consonanță cu valențele textului. Valențele nobil-umane ale partiturii și la vedere, realizează cu mesteg. Concertul pentru vioară și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy a avut parte de aporțun interpretativ al solistei Mihaela Martin, nume ținar cu puternice rezonanțe în viața de concert internațională. Stilul violonistici ținerii interprete este într-o continuă evoluție marcînd interesantă rezolvări ale unor pagini renumite prin dificultate. Simțonaria a IV-a de Brahms a încheiat o seară muzicală reușită. Deși unele impurități din acompaniamentul concertului cu orchestră sau din derularea partiturii simfonice s-au făcut observate, nu se poate generaliza o observatie minoră, cu caracter accidental asupra unei seri muzicale, în ansamblu ei, reușită și - ceea ce este mai important promițînd o stagiune la fel de bine dusă la capăt.

Viorel Crețu

Istoria Culturii și a Civilizației

Carta pe care o publică actualmente profesorul Ovidiu Drimba, realizare majoră a culturii române, reprezintă...

turi, statui sau miniaturi din India vădese clar această influență, fie că este vorba de arta brahmanică, budistă sau islamică. Începând cu civilizația de pe valea Indusului, lumea subcontinentului indian este analizată într-o sinteză...

POEZIA CHINEZĂ

GLO MO-RUO

Egreta Egretă albă ca de nea Pe care țărîm e casa ta? În ceruri lime-acum plutești...

Urme pe nisip

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din dreapta făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din spate făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din față făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din dreapta făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din față făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din spate făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din dreapta făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din față făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din spate făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din dreapta făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din față făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din spate făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din dreapta făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din față făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din spate făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din dreapta făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din stînga făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din față făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Soarele și împrăștiie căldura Luminindu-mi din spate făptura. M-avrilie, nepăsător, umbra toată...

Aspirația spre universal

atunci când ne referim la situația puțin multumitoare a traducerilor din limba română, avem desigur în vedere literatura noastră în ansamblul ei...

Am observat de atâtea ori, este o problemă importantă, dar cel mai dăunător lucru este să devină o obsesie. Căile gloriei universale urmează legi pe care încă nu le putem descifra...

Am observat de atâtea ori, este o problemă importantă, dar cel mai dăunător lucru este să devină o obsesie. Căile gloriei universale urmează legi pe care încă nu le putem descifra...

Aurel-Dragoș Munteanu

Peisaj de Ha Yan

În românește de Tatiana Segal

Energy — în engleză în original (n.t.).

Balcanice

ORHAN VELI Poezie cu coadă Nu se-am scietes, demerite ai sau...

Constantin Daniel

CULTURA ROMĂNEASCĂ ÎN LUME

LA SCURT TIMP după „Zilele filmului românesc”, desfășurate cu un reșor...

O FRUMOASĂ MANIFESTARE a fost dedicată, în Biblioteca română din New York...

În contextul marșii împotriva a ceea ce s-a numit în literatura română „marea migrație”...

REVISTA STRĂINĂ

ÎN PROGRAMUL său editorial de anul în curs, revista „LES VILLAGES ENCYCLOPÉDIQUES”...

Programul de literatură modernă include, în primul rând, o selecție de poezii franceze...

PE SCENELE PARIZIENE un succes excepțional înnoștea una dintre cele două piese ale lui Nikolai Evreinov...

SPORT

Sub boltă de viță

În ultimele zile de septembrie, soarele și luna au avut însușirile unor meiere: ne-au lîngușit, ne-au sedus și-au plecat, tunid și fulgerid...

Fănuș Neagu

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Funtelată, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct)

REDACTIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09. ADMINISTRATIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95.

Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘTIINȚII